

105-та річниця заснування відділу бібліотекознавства Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка

14–15 травня 2008 р. у Харківській державній науковій бібліотеці імені В. Г. Короленка відбулися міжнародні наукові читання *«Перший у країні відділ бібліотекознавства: до 105-ї річниці заснування»*.

Організаторами міжнародних наукових читань виступили: Міністерство культури і туризму України, Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка, Харківська державна академія культури.

У роботі читань взяли участь представники Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Національної парламентської бібліотеки України, Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, обласних універсальних наукових бібліотек, Белгородської дер-

жавної універсальної наукової бібліотеки (Росія), Харківської державної академії культури, наукових бібліотек вищих навчальних закладів Харкова, харківських видавництв.

Програма читань передбачала обговорення широкого кола питань, пов'язаних зі становленням та перспективами розвитку вітчизняного бібліотекознавства, формуванням, організацією та використанням інформаційного ресурсу з бібліотечної справи (у т. ч. і електронного), інформаційно-бібліографічним забезпеченням фахових інформаційних потреб бібліотекарів, перепідготовкою та підвищенням кваліфікації працівників бібліотечних установ, модернізацією науково-методичної діяльності в умовах інформатизації бібліотек. Присутнім було запропоновано книжкові виставки: «Українське біб-

ліотекознавство в історичному вимірі», «Науково-методична діяльність – каталізатор розвитку бібліотекознавства», «Кадрова політика в бібліотечній справі», «Наукова школа ХДНБ ім. В. Г. Короленка: внесок в українське бібліотекознавство».

Зі вступним словом до учасників Міжнародних наукових читань звернулася **В. Д. Ракитянська**, директор ХДНБ ім. В. Г. Короленка, заслужений працівник культури України. Вона висвітлила сучасну діяльність бібліотеки, окреслила основні етапи становлення й розвитку відділу бібліотекознавства, створеного у 1903 р. при Харківській громадській книгозбірні за ініціативи видатного вітчизняного бібліотекознавця Л. Б. Хавкіної. Доповідач підкреслила, що заснування відділу бібліотекознавства й проведення перших в Україні курсів з підготовки бібліотечних кадрів стали важливою передумовою розвитку бібліотечної справи у Харківському регіоні та дослідження загальнотеоретичних і суто бібліотекознавчих проблем, що знайшли відображення у працях таких бібліотекознавців, як Л. Б. Хавкіна, К. І. Рубинський, Д. П. Міллер, Д. І. Багалій та ін.

Багатогранний творчий доробок цих бібліотекознавців, а також діяльність Харківської бібліотечної школи, її внесок у вирішення кардинальних бібліотечних проблем, відкриття курсів з підготовки бібліотечних працівників, започаткування професійного бібліотечного руху були проаналізовані у доповідях: «Становлення та розвиток Харківської бібліотечної школи у ХХ столітті» (**В. В. Сєдих**, канд. пед. наук, доцент кафедри книгознавства і фондознавства ХДАК); «К. І. Рубинський і заснування Харківської школи бібліотекознавства» (**Н. М. Березюк**, головний бібліограф ЦНБ Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна); «Внесок Л. Б. Хавкіної у розвиток бібліотечного фондознавства» (**Н. М. Кушнарченко**, заслужений працівник культури України, д-р пед. наук, проф., зав. кафедри книгознавства та фондознавства, проректор з наукової роботи ХДАК); «Роль Харківської бібліотечної школи в розвитку професійного бібліотечного руху» (**Г. В. Шемаєва**, канд. іст. наук, доцент кафедри бібліотекознавства і соціальних комунікацій, докторант ХДАК); «Витоки започаткування професійної підготовки бібліотечних кадрів у Харкові» (**А. А. Соляник**, д-р пед. наук, проф., декан факультету бібліотекознавства та інформатики ХДАК).

Інтерес учасників читань викликали виступи, присвячені діяльності відділів і кабінетів бібліотекознавства як центрів піднесення рівня проведення наукових досліджень у галузі бібліотекознавства і бібліографознавства. Етапи розвитку цих структурних підрозділів бібліотек, питання формування інформаційного ресурсу бібліотекознавчої тематики, піднесення рівня інформаційно-бібліографічного обслуговування бібліотечних кадрів, вивчення їхніх фахових потреб були висвітлені у виступах: «ХДНБ ім. В. Г. Короленка як центр бібліографічної інформації з питань бібліотечної справи» (**Л. В. Глазунова**, головний бібліотекар науково-методичного відділу ХДНБ ім. В. Г. Короленка); «Інформаційно-ресурсний центр професійної інформації Луганської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. О. М. Горького: вчора, сьогодні, завтра» (**Ю. Ю. Соснова**, завідувачка інформаційно-ресурсного центру з питань бібліотекознавства, книгознавства та документознавства Луганської ОУНБ ім. О. М. Горького); «Дослідження інформаційних потреб користувачів: з досвіду роботи кабінету бібліотекознавства Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського» (**А. І. Рубан**, науковий співробітник ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського); а також у відеопрезентації «Історія становлення та розвиток традицій відділу бібліотекознавства в Харківській державній науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка» (**А. В. Підгайна**, провідний бібліотекар науково-методичного відділу ХДНБ ім. В. Г. Короленка).

Важливим напрямом діяльності відділів бібліотекознавства є науково-методична робота. Останнім часом відбувається комплексне оновлення та переосмислення багатьох положень цієї роботи у зв'язку з ускладненням завдань, які постають нині перед бібліотеками, зростанням вимог до якості бібліотечного обслуговування, розробленням і реалізацією нових підходів до безперервної професійної освіти бібліотечних працівників, використанням інформаційно-комунікативних технологій тощо. Питання науково-методичного забезпечення діяльності бібліотек знайшли своє висвітлення у виступах: «Інформаційно-комунікаційні технології: методичний аспект» (**І. О. Цуріна**, завідувачка відділу наукового аналізу та розвитку бібліотечної справи Національної парламентської бібліотеки України); «Презентація віртуальної методичної служби ХДНБ ім. В. Г. Короленка» (**Г. Д. Ковальчук**, головний бібліотекар науково-методичного відділу ХДНБ ім. В. Г. Короленка, **Н. П. Борисенко**, головний бібліотекар науково-методичного відділу ХДНБ ім. В. Г. Короленка); «Проблеми формування та збереження бібліотечних фондів як пріоритетний напрям науково-методичної діяльності ХДНБ ім. В. Г. Короленка» (**О. Б. Стогній**, головний бібліотекар науково-методичного відділу ХДНБ ім. В. Г. Короленка, **О. П. Куніч**, завідувачка науково-методичного відділу ХДНБ ім. В. Г. Короленка); «Інструктивно-методичні видання як база професіоналізації керівних кадрів бібліотек науково-дослідних установ НАН України» (**В. П. Здановська**, молодший наук. співробітник Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського); «Методическая служба библиотек в условиях реформ: белгородский вариант» (**С. О. Бражнікова**, заступник директора з наукової роботи Белгородської державної універсальної наукової бібліотеки); «Пріоритети методичної діяльності Донецької ОУНБ ім. Н. К. Крупської» (**О. А. Соколова**, завідувачка відділу науково-методичної роботи та соціологічних досліджень Донецької ОУНБ ім. Н. К. Крупської); «Методичне забезпечення релігієзнавчого просвітництва бібліотек України: з досвіду роботи Одеської державної наукової бібліотеки ім. М. Горького» (**Г. В. Устюжанина**, завідувачка науково-методичного відділу Одеської ОУНБ ім. М. Горького); «Методичне забезпечення краєзнавчої роботи бібліотек Полтавської області» (**Л. І. Чернолошенко**, завідувачка науково-методичного відділу Полтавської ОУНБ ім. І. П. Котляревського); «Методичне забезпечення підвищення професійної компетенції персоналу: нова концепція, ефективність навчання, практичний досвід» (**І. Є. Луньова**, завідувачка відділу наукової організації і методики бібліотечної роботи Дніпропетровської ОУНБ).

У рамках Міжнародних наукових читань відбулася *презентація збірника «Академік Д. І. Багалій та бібліотечна справа України»* (Харків, «Вид-во САГА») – першого видання, що висвітлює внесок Д. І. Багалія, видатного вченого, історика і громадського діяча, у розвиток бібліотекознавства, у визначення напрямів діяльності провідних бібліотек України, архівну і музейну справу. До збірника увійшли матеріали доповідей та повідомлень, виголошених на перших всеукраїнських наукових читаннях, організованих ХДНБ ім. В. Г. Короленка до 150-річчя від дня народження вченого, а також репринти публікацій кінця XIX – перших десятиріч XX ст., факсиміле автографів Д. І. Багалія, репродукції унікальних фотодокументів тощо. Збірник «Академік Д. І. Багалій та бібліотечна справа України» безкоштовно отримали усі учасники наукових читань.

Детальна інформація про міжнародні наукові читання міститься на сайті ХДНБ ім. В. Г. Короленка <http://korolenko.kharkov.com>

В. Здановська,
молодший наук. співробітник НБУВ